

20.2.2006

LAP-2004-R-12-53

Scandinavian Gold Ltd
c/o Asianajotoimisto Jukka Kallio Oy
IV kerros
Mikonkatu 17
00100 Helsinki

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO KEVITSAN KAIVOSHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN UDESTA ARVIOINTIOHJELMASTA

HANKKEESTA VASTAAVA

Yhtiö on ilmoittanut, että kaivoksen nimi Scandinavian Gold Limited on muuttunut ja se on 31.1.2006 alkaen Scandinavian Minerals Limited. Tässä lausunnossa käytetään vielä vanhaa nimeä Scandinavian Gold Ltd.

Hankkeesta vastaavan edustaja on yhtiön toimitusjohtaja Peter Walker
puh. +44 77 1722 3909.

YHTEYSVIRANOMAINEN

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä yhteysviranomaisena toimii Lapin ympäristökeskus, osoite Lapin ympäristökeskus, PL 8060 (Hallituskatu 3), 96101 (96100) Rovaniemi.

JOHDANTO

Scandinavian Gold Ltd toimitti 21.12.2004 Lapin ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain, YVA-lain, (468/1994 + muutokset 267/1999) tarkoittaman Kevitsan kaivos Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma, YVA-ohjelma). Tällöin käynnistyi kyseisen hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Yhteysviranomainen antoi lausuntonsa YVA-ohjelmasta 14.3.2005.

Scandinavian Gold Ltd toimitti 29.11.2005 Lapin ympäristökeskukselle uuden Kevitsan kaivos Hankkeen YVA-ohjelman. Uusi ohjelma poikkeaa yhtiön aiemmin 21.12.2004 toimittamasta YVA-ohjelmasta. Uusi ohjelma on toimitettu, koska Ke-

vitsan kaivoshanke on tarkoitus toteuttaa huomattavasti laajempaan kuin, mitä alkuperäisessä arviointiohjelmassa on esitetty.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on edistää hankkeen ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA-lain 2 §:n mukaan ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma tarvittavista selvityksistä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä. Arviointiohjelman sisällöstä säännellään tarkemmin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen, YVA-asetuksen (268/1999), 11 §:ssä.

Tämä lausunto on YVA-lain 9 §:n tarkoittama yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta. Lausunnossa esitellään Kevitsan kaivoshanke ja arviointiohjelma pääpiirteissään, arviointiohjelmasta annettujen lausuntojen keskeiset kohdat ja yhteysviranomaisen näkemykset arviointiohjelmasta. Tässä lausunnossa päähuomio on kiinnitetty uudessa arviointiohjelmassa esitettyihin, aikaisemmasta ohjelmasta poikkeaviin asioihin.

Tämän arviointiohjelman, siitä esitettyjen lausuntojen ja tämän yhteysviranomaisen lausunnon sekä aiemmasta YVA-ohjelmasta 14.3.2005 annetun yhteysviranomaisen lausunnon ja siinä referoitujen lausuntojen perusteella hankkeesta vastaava tekee tarvittavat selvitykset ja arvioinnit sekä laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Arviointiselostuksen tulee sisältää YVA-asetuksen 12 §:ssä mainitut asiat. Arviointiselostuksessa tullaan esittämään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostus tulee julkiseen käsittelyyn vastaavalla tavalla kuin ko. arviointiohjelmakin.

Kevitsan kaivoshanke

Kevitsan kaivoshanke sijoittuu noin 35 km Sodankylän kuntakeskuksesta pohjoiskoilliseen Kevitsavaaran pohjoispuolelle. Malmiesiintymä sijaitsee lähellä Natura 2000-verkoston ehdotettua Koitelaisen aluetta. Hankkeen tarkoituksena on hyödyntää Kevitsan monimetalliesiintymät. Yhtiön suunnitelmissa on louhia malmia avolouhoksesta (pinta-ala noin 40 ha) ja sen jälkeen maanalaisesta kaivoksesta. Malmin rikastusta varten rakennetaan rikastamo sekä muut toiminnot kuten läjitysalueet, rikastushiekka-allas, sähkölinja ja vedenotto. Rakennettavat alueet ovat yhteensä 700-800 ha. Malmia on tarkoitus louhia vuosittain noin 3-4 milj. tonnia, sivukiveä syntyy vuosittain noin 6-8 milj. tonnia. Tuotannon arvioidaan kestävän 20 vuotta. Rikastusprosessi perustuu jauhetun malmin vaahdotukseen. Rikastuksen lopputuotteena syntyy kahta rikastetta, jossa metalleina ovat nikkeli, kupari, koboltti, platina, palladium ja kulta.

Toteuttamisvaihtoehdot

Päätoimintojen sijoitusvaihtoehdot

Hankkeen vaihtoehtoiset toteutustavat rakentuvat eri toimintojen sijoituksesta. Päätoimintovaihtoehdoissa tarkastellaan rikastushiekka-alueiden (TMF) ja sivukivialueiden (WR) sekä rikastamon (PS) sijoittumista.

Vaihtoehdossa TMF/WR2 rikastushiekka-allas tai sivukivien varastoalue sijoitetaan louhoksen länsipuolelle. Mahdollisesti happoa tuottavat sivukivet sijoitetaan turvealueelle. Muut sivukivet sijoitetaan lähemmäs louhosta Kevitsansarven länsirinteseen. Alueen kokonaislaajuus on noin 270 ha.

Vaihtoehdossa TMF/WR4 rikastushiekka-alue ja sivukivialue ovat louhoksen itä- ja koillispuolella olevalla suoalueella. Suo on tutkimusten mukaan etelä- ja keski-osastaan paksuturpeinen ja pohjoisosastaan madaltuva. Suon eteläosassa on vedenjakaja, josta alkaa virtaus Satojärveen päin. Koitelaisen Natura-alue sijaitsee lähimmillään noin 400 metrin etäisyydellä käyttöalueen rajauksesta koilliseen. Selvitysten mukaan vedet virtaavat sijoituspaikalta länteen ja luoteeseen.

Vaihtoehto TMF/WR5 sijoittuu Kevitsanaavalle ja Kevitsan vaaran länsipuolelle. Suo on keskiosaltaan tasainen. Suon eteläosassa on vedenjakaja, jonka tarkkaa paikkaa ei tiedetä. Ilmeisesti eteläpäästä vesiä voi virrata Saiveljärven suuntaan, jonne alueelta on matkaa yli 1 km. Pohjoisosan vedet valuvat Mataraojaan. Sijoituspaikka vastaa alustavan kannattavuusselvityksen mukaista rikastushiekka-alaan sijoitusta.

Rikastamon sijoitusvaihtoehto PS1 vastaa alustavan kannattavuusselvityksen mukaista rikastamon paikkaa. Alue on osittain Satojärven valuma-alueella. Rajauksessa etäisyys olisi pienimmillään noin 300 metrin etäisyydellä Natura-alueen rajasta. Vaihtoehto antaa mahdollisuudet sijoittaa teollisuustoiminnot parhaalla mahdollisella tavalla, koska se on riittävän laaja. Alueelta rikastushiekka voitaisiin pumpaamalla läjittää kaikille vaihtoehtoisille sijoituspaikoille. Avolouhoksen eteläpuoleista suoaluetta voitaisiin käyttää kierrätettävän veden käsittelyssä ja talousvesien imeytyksessä.

Rikastamon sijoitusvaihtoehto PS2 sijaitsee Kevitsansarven mäen luoteiskulmassa. Sen etäisyys avolouhoksesta on noin 250-300 m. Ympäröivät suot rajaavat toimintojen sijoittamista ja laajentamismahdollisuuksia. Rikastushiekan läjittäminen olisi mahdollista lyhyillä putkilinjoilla idän tai lännen puolen suoalueille. Alueelle TMF/WR4 olisi sen sijaan matkaa 1,7 – 3,3, km.

Rikastamon sijoitusvaihtoehto PS5 sijoittuu Kevitsanaavan ja Kevitsansarven väliselle kuivan maan alueelle. Alue on riittävän laaja rikastamotoiminnoille. Tienyhteys ja infrastruktuuri tulisi alueelle lännestä. Rikastamon sijoituspaikka soveltuu hyvin yhteen rikastushiekka-aitaiden paikkojen TMF/RW2 ja TMF/WR5 kanssa, vaihtoehdon TMF/WR4 alueelle jouduttaisiin rakentamaan 2-3 km pitkä putkilinja.

Rikastamon sijoitusvaihtoehto PS6 sijoittuu noin 300 louhoksesta kaakkoon. Sijainti soveltuu hyvin rikastushiekan johtamiseksi alueelle TMF/WR4. Rikastamo sijoittuu Satojärven valuma-alueelle.

Raakaveden otolle esitetään kolme eri vaihtoehtoa Saiveljärvi, Viivajoki ja Vajukosken voimalaitosallas. Kaivoksen jätevedet esitetään johdettavaksi suoraan Mataraojan latvoille tai putkella Vajukosken voimalaitoksen yläpuolelle.

Tieliikenteen vaihtoehdot

Tievaihtoehdoille esitetään 5 eri toteuttamisvaihtoehtoa.

RT1. Yhteys valtatielle nro 4 käyttäen Vajukosken voimalaitossiltaa. Silta on yksityinen ja sitä ei ole suunniteltu maantieliikenteeseen. Sillan kantavuus raskaallekin liikenteelle on riittävä. Siitä huolimatta sillan jatkuva käyttö saattaa rasittaa rakenteita ja vaatia kalliitakin korjauksia.

RT2. Kitisen yli rakennetaan uusi silta Vajukosken voimalaitoksen alakanavan suun kohdalle. Suunnitelma sisältyy Lokka-Koitelainen-Kevitsa osayleiskaavaan, suunnitelmaan kuuluu uusi tieyhteys rakennettavalta sillalta valtatielle nro 4.

RT3. Liikenne ohjataan Kitisen itäpuolista metsäautotietä Matarakosken voimalaitokselle, josta edelleen valtatielle nro 4. Metsäautotie joudutaan kunnostamaan.

RT4. Yhteys valtatielle nro 4 Petkulan kylätietä pohjoiseen joko Vajukosken sillalta tai uudelta sillalta. Kylätie kestää kaivoksen liikennettä eikä vaadi suurempia vahvistamisia. Reitin varrella on asuntoja 6-7 kpl, joista osa vapaa-ajan käytössä.

RT5. Yhteys valtatielle nro 4 Petkulan kylätietä etelään joko Vajukosken patosillalta tai uudelta sillalta. Reitin varrella on valtaosa Petkulan kylän taloista arviolta 25-30 kpl, joista osa on vapaa-ajan käytössä.

Toteuttamatta jättäminen

Päävaihtoehtoja tullaan vertaamaan YVA:ssa ns. 0-vaihtoehtoon, joka tarkoittaa hankkeen toteuttamatta jättämistä.

ARVIOINTIMENETTELYN YHDISTÄMINEN MUIDEN LAKIEN MUKAISIIN MENETTELYIHIN

Kaavoitus

Kaavoituksen osalta ympäristökeskus viittaa aikaisemmasta arviointiohjelmasta 14.3.2005 antamaansa lausuntoon.

Natura-2000-verkoston alueet

Arviointiohjelman kohdan 9.18 mukaan hankealueen arvioidulla vaikutusalueella on Natura 2000 –verkostoon kuuluva kohde Koitelainen. Kaivoksen vaihtoehtoisen liikennereitin (RT 4) varrella oleva alue kuuluu Pomakairan Natura-alueeseen val-

tatie 4:n ja Petkulan kylätien molemmin puolin. Ohjelman mukaan Natura-arvioinnissa tarkastellaan niitä luonnonarvoja, joiden perusteella alueet on liitetty Natura –verkostoon sekä hankkeen mahdollisia vaikutuksia näihin luonnonarvoihin. Hankkeen vaikutukset Natura 2000- verkostoon arvioidaan hyödyntämällä YVA-suorituksen aikana kertyneitä luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten arviota.

Viitaten aikaisemmasta arviointiohjelmasta 14.3 2005 antamaansa lausuntoon ympäristökeskus toteaa mm., että Kevitsan kaivoshankkeen vaikutukset Koitelaisen Natura-alueeseen on syytä arvioida kaikilta osin ko. ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä, koska YVA-laki ja –asetus edellyttävät kaikkien keskeisten vaikutusten arviointia ja koska asialla on erityistä mielenkiintoa. Erityisesti tulee arvioida hankkeen vaikutukset niihin luonnonarvoihin, joiden suojelemiseksi Koitelaisen alue on tarkoitettu sisällyttää Natura 2000 –verkostoon. Näin luonnon-suojelulain 65 §:n 1 momentin mukainen arviointi tulee tehdyksi luontevana osana YVA-menettelyä, mikä ko. on ollut lainsäätäjän nimenomainen tarkoitus. Tällöin ei tarvitse erikseen pohtia Natura-arvioinnin tarpeellisuutta.

Kuten ohjelman kohdassa 9.18 esitetään, ulotetaan Natura-arviointi myös Pomo-kairan alueeseen.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Tarkasteltavana oleva arviointiohjelma ja sitä koskeva kuulutus ovat olleet virallisesti nähtävillä 15.12.2005 - 20.1.2006 välisenä aikana Sodankylän kunnan kunnanviraston ja Lapin ympäristökeskuksen virallisilla ilmoitustauluilla. Lisäksi arviointiohjelma on ollut epävirallisesti nähtävillä Sodankylän pääkirjastossa (Jäämerentie 1). Kuulutus on julkaistu Lapin Kansa - sanomalehdessä 15.12.2005.

Lapin ympäristökeskus on pyytänyt Sodankylän kunnalta lausuntoa arviointiohjelmasta. Lisäksi ympäristökeskus on varannut erikseen lausunnonantomahdollisuuden seuraaville tahoille: Kauppa- ja teollisuusministeriö/kaivosasiat, Suomen ympäristökeskus, Turvatekniikan keskus/kaivosasiat, Lapin liitto, Lapin lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto, Lapin TE-keskuksen kalatalousyksikkö sekä maa-seutu-, työvoima- ja yritysosastot, Tiehallinto Lapin tiepiiri, Geologian tutkimuskeskus Rovaniemi, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Metsähallitus Rovaniemi, Metsähallitus Itä-Lapin alue, Lapin maakuntamuseo, Kemijoki Oy, Lapin luonnonsuojelupiiri, Paliskuntain yhdistys ja Oraniemen paliskunta.

Lausuntopyyntö on mennyt tiedoksi ympäristöministeriöön.

LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Lausunnot ja mielipiteet tuli jättää Lapin ympäristökeskukseen 20.1.2006 mennessä. Määräaikaan mennessä lausunnon jättivät Lapin liitto, Lapin lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto, Sodankylän kunta, Lapin TE-keskuksen maaseutuosasto ja kalatalousyksikkö, Tiehallinto Lapin tiepiiri, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Paliskuntain yhdistys ja Lapin luonnonsuojelupiiri.

Aikaisemmasta YVA-ohjelmasta lausunnon jättivät Kauppa- ja teollisuusministeriö/kaivosasiat, Lapin liitto, Lapin lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto, Tiehallinto Lapin tiepiiri, Geologian tutkimuskeskus Rovaniemi, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Metsähallitus Rovaniemi, Kemijoki Oy, Paliskuntain yhdistys, Oraniemen paliskunta ja Asko Koivuaho. Lausuntoja ei enää tässä lausunnossa referoida. Ne on toimitettu hankkeesta vastaavalle, jonka tulee ottaa ne huomioon YVA-selostusta laatiessaan.

Lapin liitto

Lapin maakuntasuunnitelmassa 2022 kaivostoiminta on yksi kärkitoimiala ja suuri tulevaisuuden mahdollisuus, joka tarjoaa satoja uusia työpaikkoja. Kevitsan kaivoshankkeen käynnistyminen on tärkeää koko Lapinkin kehityksen ja hyvinvoinnin kannalta.

Kevitsan kaivosalueella on voimassa olevassa Lapin seutukaavassa osoitettu metsätalousalueeksi (MT1 1158). Alueella on myös ohjeellinen pääsähkolinja (z 756) sekä moottorikelkkareitti (kr 2021).

Lapin liitto laatii Pohjois-Lapin maakuntakaavaa, jonka ehdotuksen Lapin liiton hallitus hyväksyi 19.12.2005 lausunnoille lähetettäväksi ja nähtäville pantaviksi. Kaava on tarkoitettu hyväksyä Lapin liiton valtuustossa vuonna 2006. Maakuntakaavaehdotuksessa Kevitsa on osoitettu kaivosalueeksi (EK 1904). Sen läpi kulkee sähkölinja (z) ja länsireunalla moottorikelkkareitti. Itä laidaltaan kaivosalue rajoittuu valtioneuvoston päätöksen mukaiseen Koitelaisen Natura-alueeseen (SL 3410). Kaivosalueeseen liittyy kaavamääräys: *"EK 1904: Kaivostoiminta tulee suunnitella siten, että se ei Koitelaisen Natura 2000-verkoston kuuluvalla alueella aiheuta merkittäviä päästöjä tai hydrologisia vaikutuksia tai muutenkaan merkittävästi heikennä alueen niitä arvoja, joiden vuoksi se on sisällytetty Natura 2000-verkoston"*. Maakuntakaavaehdotuksessa Kersilön-Petkulan-Moskuvaaran alue on maaseudun kehittämisen kohdealue (mk-1) kaivosalueen läheisyydestä johtuvan todennäköisen kehityksen vuoksi. Yleiskaavassa on kaivosalueen lähikyliin osoitettu pysyvän asutuksen rakennuspaikkojen merkittävää lisäystä.

Koska alueella on voimassa oikeusvaikutteinen osayleiskaava, ovat seutukaava ja tuleva maakuntakaava voimassa vain kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Arviointiohjelmassa on otettu huomioon myös sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset sekä vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen.

Lapin liiton virasto pitää laadittua ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa riittävänä maakunnan suunnitteluun liittyvien asioiden osalta.

Lapin lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto

Lapin lääninhallitus on ilmoittanut, ettei sillä ole lisättävää asiasta aikaisemmin antamaansa lausuntoon.

Sodankylän kunta

Sodankylän kunnalla ei ollut huomautettavaa Kevitsan kaivoshankkeen uudesta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Lapin TE-keskus, maaseutuosasto

Kevitsan kaivoshanke tulee sijoittumaan Oraniemen paliskunnan alueelle (kaivoksen vaikutusalueella sijaitsee mm. Iso Valkoselän poroerotusaita).

Käytettävissä oleva aineisto kaivostoiminnan ympäristövaikutusten arvioinnista on Lapin TE-keskuksen maaseutuosaston näkemyksen mukaan poronhoidon ja alueen luonnonvarojen muun käytön osalta puutteellinen, joten jatkovalmisteluvaiheessa tulee tehdä laajempi selvitys kaivostoiminnan aiheuttamista ympäristövaikutuksista poronhoidolle ja alueen luonnonvarojen muulle käytölle.

Kaivosalueen arviointiselostuksessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon harjoittamisedellytysten turvaaminen, niin itse kaivosalueella kuin myös siihen liittyvissä muissa toiminnoissa (kuten lisääntyvän liikenteen aiheuttamat ongelmat porotaloudelle kuin myös muut haitat, joita kaivostoiminta porotaloudelle tulee aiheuttamaan). Kaivostoiminnalla ei saisi vaikuttaa myöskään haitallisesti porolaitumien kuntoon eikä määrään. Kaivostoimintaan liittyvillä toimenpiteillä ei saisi vaikeuttaa poronhoidon harjoittamismahdollisuuksia.

Kaivostoiminnan aiheuttamat haitat kalastukselle, metsänhoidolle ja alueen luonnonvarojen muulle käytölle tulee myös ottaa huomioon arviointiselostusta laadittaessa.

Lapin TE-keskus, kalatalousyksikkö

Kaivoksen jätevesien johtamiselle esitetään suunnitelmassa kaksi vaihtoehtoa, vesien johtaminen Vajukosken voimalaitoksen yläaltaaseen tai Mataraojan latvoille. Jälkimmäisen vaihtoehdon kalataloudellisten vaikutusten arvioimiseksi tulee selvittää Mataraojan merkitys taimenen ja harjuksen lisääntymisalueena. Arviointiohjelman mukaan vuonna 2004 tehtyjä sähkökoekalastuksia tulee täydentää, sillä korkeat virtaamat haittasivat tuolloin tehtyjä koekalastuksia.

Kitinen on vesivoimatuotantoon kokonaisuudessaan rakennettu joki. Kalastoa ja kalastusta on arvioitu voimalaitosten lupahakemusten yhteydessä ja meneillään olevassa Kitisen lopputarkastuksessa. Vesistön säännöstelijällä on kalataloudellinen istutus- ja tarkkailuvelvoite, jonka puitteissa kalataloudellista tarkkailua tulee tehdään jatkuvasti. Näin ollen Kitisen kalastosta ja kalastuksesta on olemassa hyvin tietoa eikä merkittävää lisäselvityksiä siltä osin tarvittane.

Kalataloudellisten vaikutusten arvioinnissa oleellista on mahdollisten raskasmetallien ja muiden haitallisten aineiden vaikutukset kalojen käyttökelpoisuuteen ihmisravintona ja suorat vaikutukset kalastoon ja kalojen lisääntymiseen.

Tiehallinnon Lapin tiepiiri

Aikaisemmasta arviointiohjelmasta annetussa lausunnossa on todettu, että hankkeesta tulisi tehdä perusteellinen liikenneselvitys. Uudessa arviointiohjelmassa onkin kattavasti esitelty liikennevaikutuksia ja esitelty tarvittavat vaihtoehdot tieyhteyksien saamiseksi kaivosalueelle.

Uudessa arviointiohjelmassa on todettu, että "Mikäli kaivoksen tulotie päätetään muuttaa yleiseksi tieksi, on siihen saatava lupa Tiehallinnolta". Tiepiirin aikaisemmasta lausunnossa on selostettu menettelytapa yksityisen tien muuttamiseksi yleiseksi tieksi Tielain 5 luvun 37 §:n mukaisesti. Yleisistä teistä annettu laki (243/1954) on kuitenkin lausunnon antamisen jälkeen korvattu maantielailla (503/2005), joka tuli voimaan 1.1.2006. Maantielaissa todetaan, että yksityistie muutetaan maantiekseksi 13 §:n 1 mom. mukaisten uuden maantien tekemisen edellytysten sitä vaatiessa (14 §). Edellytyksenä on, ettei olemassa oleva maantieverkko täytä enää yleisen liikenteen tai maankäytön tarpeita eikä tien parantamisella tai muutoin liikennejärjestelmää kehittämällä voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja.

Tiepiirin yhteyshenkilönä tiensuunnitteluun liittyvissä kysymyksissä toimii tieinsinööri Ulla Alapeteri p. 02 0422 3403.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, RKTL

Koska aiemmin annetut lausunnot otetaan huomioon, korostetaan uudessa lausunnossa muutamia toimialan kannalta tärkeitä seikkoja, joita ei ole otettu tarpeeksi huomioon uudessakaan arviointiohjelmassa.

Suunniteltu kaivosalue sijaitsee poronhoitolain (1990) tarkoittamalla erityisellä poronhoitoalueella. Lain mukaan tällä alueella olevaa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Ohjelmassa ei käsitellä lainkaan vaikutuksia poronhoitoon. Suunniteltu kaivosalue sijaitsee Oraniemen paliskunnan alueella. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos pitää tärkeänä, että Kevitsan kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa selvitetään monipuolisesti ja perusteellisesti hankkeen vaikutukset Oraniemen paliskunnan poronhoitoon. Lisäksi tulee selvittää, miten ennalta ehkäistään poronhoidolle aiheutuvia haittoja.

Arviointiohjelmassa esitetään 1-2 vuoden jälkihoitoa alueelle, kun kaivostoiminta on loppunut. On tärkeää, että myös jälkihoidon tavoitteet esitetään, ennen muuta se, millaiseen tilaan alue palautetaan ja millainen poronhoidon tulevaisuus tämän jälkeen alueella on. RKTL suhtautuu epäillen 1-2 vuotta kestävästä jälkihoidon riittävyyteen. Pohjoisissa oloissa luonnon elpymisen vakavasta häiriöstä kestää kauemmin ja voi vaatia pitempiaikaista huolehtimista.

Paliskuntain yhdistys

Kevitsan kaivos tulee sijaitsemaan Oraniemen paliskunnan alueella. Tämän vuoksi Scandinavian Gold Ltd:n kaivospiirin ja sen apualueen käyttösuunnitelmaa laadittaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaivoksen lähialueen turvallisuuteen poronhoidon kannalta ja poroille aiheutuvien haittavaikutusten arviointiin ja eliminoimiseen. Kaivostuotteet ja sivutuotteet, kuten rikastushiekka sekä kaivosjätteen sijoittaminen kaivospiirin alueelle tai kaivoksen apualueelle tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän vahingonvaaraa poroille.

Suunnittelussa tulee huomioida vaaralliset alueet ja kaivospiiri apualueineen on aidattava, koska porot tai porotöissä moottorikelkoilla tai mönkijöillä liikkuvat poromiehet voivat tietämättään tulla alueelle jossa on tehty maansiirtotöitä. Kaivostoiminnassa hyödynnettävillä alueilla tulee huomioida porojen ja poronhoitotyössä olevien poronomistajien liikkuminen lähialueella. Kaivostyölle välttämättömät täytemaan ottoapaikat ja läjitysalueet tulisi muodostaa loivarinteisiksi ja maisemoida mahdollisimman pian käytöstä pois jäännin jälkeen. Maa-ainesten käsittelyssä on pyrittävä siihen, ettei alueelle muodostu vaarallisia kalliojyrkänkaita tai moottorijoneuvolla liikkumisen vaarantavia töyriä. Maaston rakenne on pyrittävä säilyttämään mahdollisimman loivana, siltä osin kuin se toiminnan luonteen huomioiden on mahdollista. Kaivostoiminnan päättyessä toiminnanharjoittajalla on velvollisuus maisemoida käyttämänsä alue. Paliskuntain yhdistys esittää, että tähän työhön varatut rahat rahastotaisiin siltä varalta, että toiminnan päättyessä varat eivät riitä lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseen.

Kaivosyhtiön tulisi ilmoittaa räjäytystöistä suoraan paliskunnan poroisännälle tai räjäytykset tulisi ajoittaa säännöllisesti ennakoitavissa olevaan aikaan. Poronomistajat voivat ilmoituksen perusteella ohjata porot pois lähialueelta, jotta ne eivät säikähdä meteliä ja välttää itse liikkumista alueen lähistöllä. Tienvarressa tai lehdessä olevat ilmoitukset voivat jäädä huomaamatta, koska porotöissä liikutaan maastojoneuvolla metsiä pitkin ja kaikki eivät tilaa sanomalehtiä. Tiedonkulun edistämiseksi paliskunnan hallinnon ja kaivosyhtiön edustajien tulisi kokoontua vapaamuotoisesti esim. puolen vuoden välein.

Kevitsan kaivoshankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa Scandinavian Gold Ltd:n edustajien ja Oraniemen paliskunnan välillä on pyrittävä aktiiviseen yhteydenpitoon tiedonkulun varmistamiseksi ja vahinkojen välttämiseksi. Paliskuntain yhdistys toteaa, että kaivoshankkeella on myös myönteisiä vaikutuksia alueen elinkeinotoiminnan edistämisenä ja se tarjoaa työmahdollisuuksia myös poromiehille. Yhdistys pyytää huomioimaan myös asiasta aiemmin annettu lausunto.

Lapin luonnonsuojelupiiri

Metsähallituksen, RKTL:n, Paliskuntain yhdistyksen, Asko Koivuahan sekä Lapin ympäristökeskuksen antamat lausunnot aiemmasta YVA-ohjelmasta sisälsivät tärkeitä näkökohtia, jotka tulisi ottaa huomioon myös uutta YVA-ohjelmaa suunniteltaessa.

Edellä mainittujen tahojen lausuntojen lisäksi uutta YVA-ohjelmaa suunniteltaessa olisi toivottavaa, että kiinnitettäisiin huomiota myös seuraaviin seikkoihin:

1. Kaivostoiminnan ympäristövaikutukset kaivostoiminnan loppumisen jälkeen

Kaivostoiminnalla tulee olemaan muitakin vaikutuksia kuin maisemallisia ympäristövaikutuksia toiminnan jälkeen, kun kaivostoiminta aikanaan loppuu. Mitä nämä vaikutukset ovat? Millä tavoin kaivosalue tulee vaikuttamaan ympäröivään luontoon ja esimerkiksi pintavesiin ja ilman laatuun? Miten haitallisia vaikutukset ovat? Kuinka kauan ne tulevat jatkumaan? Millä tavoin niitä voitaisiin ehkäistä tai minimoida? Millä tavalla ne tulevat vaikuttamaan kaivosalueen ja sitä ympäröivän luonnon käyttöön kaivostoiminnan loppumisen jälkeen?

2. Sivukivien räjähdysainejäämät

Kevitsan kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman mukaan kallion louhinnassa tullaan käyttämään emulsioräjähdysaineita (mm. Kemiitti 510). Ympäristön kannalta niiden haitallisia aineosia ovat ammonium- ja kalsiumnitraatti sekä öljy, jotka liukenevat sivukivimassoista vähitellen ja joutuvat luontoon. YVA-ohjelmaan olisi sisällytettävä sivukivien räjähdysainejäämien ympäristölle aiheuttaman nitriitti- ja muun kuormituksen arvioiminen. Kuinka paljon sivukiveä syntyy kaivostoiminnan aikana? Paljonko siinä on räjähdysainejäämiä? Paljonko nitriittejä ja öljyä pääsee pinta- ja pohjavesiin? Kuinka kauan niitä sivukivimassoista liukenee? Minne haitalliset aineet päätyvät sivukivien eri sijoituspaikkavaihtoehtoisissa? Millainen vaikutus niillä tulee olemaan? Miten haitallisten aineiden pääsy pinta- ja pohjavesiin pystytään ehkäisemään?

3. Kaivosalueella olevan maakotkareviirin asuttuna pitäminen

Hankkeesta vastaavan olisi selvitettävä, miten maakotkareviiri pystyttäisiin pitämään asuttuna senkin jälkeen kun rakennus- ja kaivostoiminta alueella mahdollisesti alkavat.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Uudesta ja aikaisemmin jätetystä arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa esitetyt kannanotot arviointiohjelman ohjelman sisällöstä, kaivoshankkeen mahdollista vaikutuksista ja niiden selvittämisestä samoin kuin ehdotetut vaihtoehdot hankkeen toteuttamiseksi ja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi ovat hyvin perusteltuja. Lausunnoissa esitetyt asiat tulee ottaa huomioon selvityksiä tehtäessä, vaikutuksia arvioitaessa, arviointiselostusta laadittaessa sekä hankkeen toteutusta laadittaessa.

Sen lisäksi mitä edellä arviointimenettelyn yhdistämisestä muiden lakien mukaisiin menettelyihin on sanottu, lausuu ympäristökeskus uudesta arviointiohjelmasta seuraavaa.

Hankkeen kuvaus

Arviointiohjelman hankekuvaus on saatettu vastaamaan muuttunutta tilannetta. Hankekuvausta on täsmennetty mm. rikastamon uudella prosessikaaviolla ja kaivossuunnitelmalla. Hankekuvauksessa on tuotu esille myös mm. prosessissa käytettävät kemikaalit ja niiden määrä. Kuvauksessa on myös arvioitu hankkeen maankäyttöä ja mm. sivukivien läjitysalueiden ja rikastusaltaan kokoa sekä prosessin energian tarvetta.

Hankkeen kuvauksessa ja ohjelman johdanto-osassa esitetään, että tuotantostrategian vaihtumisen vuoksi kaivostoiminnan mittakaava kasvaa merkittävästi suuremmaksi kuin alkuperäisessä ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tarkoitetaan. Myös lopputuotteet ja tuotantomenetelmät ovat osittain toiset. Hankekuvauksen kohdassa olisi ollut hyvä tuoda esiin se, miten hankkeen laajentuminen on otettu huomioon uudessa YVA-ohjelmassa ja miten se eroaa aikaisemmin jätetystä. Lisäksi olisi ollut aiheellista selvittää tarkemmin, millä tavoin tuotantomenetelmät ja lopputuotteet eroavat aikaisemmasta ja onko muutoksilla vaikutusta ympäristöön.

Hankkeen kuvaukseen olisi myös kaivannut selkeyttä ja havainnollistamista, esim. hankkeen geologinen kuvaus ei varmasti kovin helposti avaudu sellaiselle, joka ei ole perehtynyt geologiaan tai geologiseen termistöön. Myös käytettävät kuvat ja taulukot olisivat vaatineet hieman enemmän tarkkuutta ja huomiota. Esim. taulukko 3, jossa esitetään vaahdotusrikastuksen minipilot-kokeen tuloksia olisi vaatinut erillisen selvityksen, koska pelkkä taulukko ei asiasta paljoa kerro. Osin kartoista, kuvista ja poikkileikkausta puuttuvat mittakaavat, ilmansuunnat jne., jotka vaikeuttavat niiden ymmärtämistä ja hahmottamista.

Arviointiohjelmassa esitetty hankkeen kuvaus on vielä kovin yleispiirteinen. Hankekuvauksesta puuttuvat mm. tiedot muodostuvan sivukiven ja rikastushiekan määrästä, laadusta ja ominaisuuksista (mm. hapon muodostuspotentialiaali ja raskasmetallien liukenemisherkkyys), rikastamon ja muiden toimintojen veden tarpeesta, vesitaseesta (ml. suoto-, valuma- ja kuivanapitovedet) sekä työvoiman tarpeesta.

Hankekuvauksen yleispiirteisyys vaikeuttaa aiheutuvien vaikutusten hahmottamista ja ennakkointia sekä ohjelmassa esitettyjen ja muiden tarpeellisten selvitysten tarkastelua.

On huomattava, että hanke tulee kuvata laadittavassa arviointiselostuksessa oleellisesti yksityiskohtaisemmin kuin tarkasteltavana olevassa arviointiohjelmassa. YVA-asetuksen 12 §:n mukaan laadittavassa ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on esitettävä arviointiohjelman nähden tarkistettut tiedot hankkeesta.

Yksi hankkeen keskeisimpiä asioita tulevat olemaan malmissa ja sivukivessä vähäisinä pitoisuuksina olevien raskasmetallien mahdollinen mobilisoituminen ja sen estäminen. Mm. näitä asioita tulee selvittää perusteellisesti käynnistyneessä YVA-menettelyssä ja laadittavassa arviointiselostuksessa. Myös aiemmin esitetyssä yhteysviranomaisen lausunnossa hankekuvauksesta esitetty arvio tulee ottaa huomioon arviointiselostusta laadittaessa ja YVA-menettelyssä.

Hankeen elinkaari

Kuten yhteysviranomaisen aikaisemmassa lausunnossa on todettu kaivoshankkeen elinkaari voidaan jakaa suunnittelu-, rakentamis-, tuotanto/käyttö- ja sulkemis/lopettamisvaiheeseen. Elinkaari rajaa tarkasteltavaa hanketta ajallisesti. Jos jokin elinkaaren vaihe puuttuu, jäävät mainittuun vaiheeseen liittyvät vaikutukset tällöin tarkastelun ulkopuolelle.

Uudessakaan arviointiohjelmassa ei ole kuvattu lainkaan hankkeen rakennusaikaisia toimintoja eikä myöskään niiden ympäristövaikutuksien tai haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja vähentämistoimien selvittämistä. Arviointiohjelmaa on tältä osin tarkistettava ja myös rakentamisaikaiset ympäristövaikutukset on arviointinettelyssä käsiteltävä.

Suhteellisen lyhytaikaisen kaivostoiminnan seurauksena kaivospiirin alue tulee muuttumaan monelta osin pysyvästi erilaiseksi. Asianmukaisilla sulkemis- ja jälkihoitotoimenpiteillä voidaan merkittävästi vaikuttaa alueen tilaan. Jälkihoidon ja maisemoinnin suunnittelun tulisi olla alusta asti keskeinen osa koko kaivoshankkeen suunnittelua. Tältä osin toiminnan suunnittelua ja YVA-selostuksen laadintaa helpottaa merkittävästä vasta valmistunut Kaivostoiminnan ympäristötekniikka-projektissa laadittu "Kaivoksen sulkemisen käsikirja".

Kunnollinen maisemointisuunnitelma on kaivoksen eri vaiheiden suunnittelun perusedellytys. Sitä tarvitaan mm. sivukivien läjitysalueiden muotoilun suunnittelussa ja maisemavaikutusten havainnollistamisessa. Yhtiön tulisikin tehdä maisemointisuunnitelma osana eri vaiheiden suunnittelua.

Ohjelman luvussa 3.10.3 Rakentaminen, tuotanto ja jälkihoito, on kerrottu, että tuotannon jälkeen suoritetaan 1-2 vuotta kestävä jälkihoito. Jälkihoitoon varattu aika tuntuu kovin lyhyeltä, tehtävän asianmukainen loppuunsaattaminen tulee todennäköisesti vaatimaan pidempiaikaista huolehtimista (ks. myös Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen lausunto).

Vaihtoehtojen tarkastelu

Päätoimintoina arviointiohjelmassa tarkastellaan rikastamoalueen, rikastushiekka-altaan ja sivukivialueen sijoittumista. Rikastushiekka-allas- ja sivukivien varastointialuevaihtoehtoja esitetään 3 ja rikastamolle esitetään 4 sijoitusvaihtoehtoa. Raakavedenotolle esitetään kolme eri vaihtoehtoa ja jätevesien johtamiselle kaksi eri vaihtoehtoa. Tieliikenteelle esitetään 5 eri vaihtoehtoa. Arviointiohjelmassa on todettu, että toimintojen sijoittumista säätelee hyvin pitkälle malmikriittinen alue, joka täytyy jättää rakentamisen ulkopuolelle.

Voidaan todeta, että päätoiminnoille, raakavedenotolle ja tieliikenteelle esitetyt vaihtoehdot ovat riittäviä. Vaihtoehdot tulee kuitenkin kuvata YVA-selostuksessa huomattavasti yksityiskohtaisemmin kuin arviointiohjelmassa.

Tievaihtoehto RT2 kulkee Ilmakkaavan kautta, alue sisältyy soidensuojelun perusohjelmaan ja on perustettu soidensuojelualueeksi. Perustamisasetuksen 30.9.1988/852 1 §:n mukaan soidensuojelualueella on kielletty mm. teiden raken-

taminen. Tievaihtoehdon RT2 toteuttaminen nykyisenkaltaisena ei siten ole mahdollista.

Ohjelmasta ei käy ilmi, onko muille toiminnoille tarkoitus tehdä vaihtoehtotarkasteluja. Esimerkiksi rikastusmenetelmälle, prosessi-, suoto-, valuma- ja kuivanapito-vesien johtamiselle ja käsittelylle sekä siirrettävän kiven siirtotavalle. Viimeksi mainittu vaihtoehto on tuotu esiin aikaisemmassa YVA-ohjelmassa (kohta 3.10.) mutta ei enää uudessa.

YVA-menettelyn ja hankkeen suunnittelun edetessä vaihtoehtotarkastelua tulee laajentaa arviointiohjelmassa esitetystä. YVA-menettelyssä tulee selvittää vaihtoehtoisia ratkaisutapoja periaatteessa kaikille niille tekijöille ja/tai toteuttamistavoille, joilla voidaan olettaa olevan vaikutuksia ympäristöön. Samalla tulee selvittää ja vertailla vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia.

Myös uuden ohjelman puutteena on se, että vaihtoehtojen selvittäminen ja vertailu on ohjelmassa (kohta 4.1) esitetty vain yleisellä tasolla. Ohjelman perusteella ei voida päätellä esimerkiksi, millä menetelmillä vaihtoehtojen vertailu toteutetaan. YVA-selostuksessa toteutusvaihtoehtojen vertailumenetelmät tulee olla selvästi ja riittävän yksityiskohtaisesti esitettynä ja menetelmän valinta tulee perustella yksityiskohtaisesti. Vertailun yhteydessä tai muualla soveltuvassa kohdin tulee myös arvioida vaikutusten merkittävyyttä.

Kevitsan kaivoshankkeen yhteydessä on tärkeää selvittää hankkeen eri vaihtoehtojen suhde oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan, koska hanke ei saa vaikeuttaa yleiskaavan toteuttamista.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Arviointiohjelman kohdan 5.1, Natura 2000-verkoston alueet, teksti tulee saattaa vastaamaan nykyistä tilannetta. Kohdassa puhutaan mm. Natura-arvioinnin tarveharkinnan suorittamisesta.

14.3.2005 antamassaan lausunnossa ympäristökeskus totesi, että kulkuyhteyksien selvittämistä ei YVA-ohjelmassa ole tuotu riittävästi esille. Selvitysten riittämättömyyteen kiinnittivät huomiota lausunnoissaan myös Lapin tiepiiri ja Kemijoki Oy. Ne toivovat kulkuyhteyksien selvittämistä hankkeesta vastaavan ja muiden osapuolien kanssa. Uuteen arviointiohjelmiaan on liitetty tämä selvitys (kohta 8.11 Liikenne).

Kohdassa 5.3 Infrastruktuuri käsitellään mm. voimalinjan rakentamista. 14.3. antamassaan lausunnossa ympäristökeskus totesi, että hankkeen tarvitseman sähköenergian osalta voimalinja-asia tulee selvittää verkon omistajalta. Tarvittaessa tulee myös käsitellä yhdyslinjan eri vaihtoehdot.

Tarvittavat luvat ja suunnitelmat

Tältä osin ympäristökeskus viittaa aiemmasta YVA-ohjelmasta 14.3.2005 antamaansa lausuntoon.

Alueen nykytila ja sen selvittäminen

Alueen nykytilan kuvaukseen (kohta 7) ei ole tehty muutoksia aikaisempaan YVA-ohjelmaan verrattuna. Ohjelman kuvassa 17 on esitetty suojelualueen raja-alue. Kuvaan 17 tulee liittää myös Ilmakkiaavan soidensuojelualueen raja-alue.

Ohjelman kohdassa 8 on esitetty alueen perustilasta olevat ja tehtävät selvitykset. Aikaisempaan ohjelmaan verrattuna alueella on tehty lisää selvityksiä, kuten maaperäselvitys ja vedenlaatuselvityksiä. Kesällä 2005 on täydennetty aikaisempaa luontotyyppien ja kasvilajiston tutkimusta. Tutkimusta on ulotettu Natura-verkoston alueelle noin 1 km ja laajennettu jonkin verran entisiä tutkimusalueita. Vuoden 2005 aikana ei tehty uusia uhanalaislöytöjä. Myös linnustokartoituksia on laajennettu ja ne ulotettiin kesällä 2005 Natura-alueelle. Uutena asiana esitetään tehtävän sivukivien geokemiallinen laatuselvitys, liikenneselvitys ja pohjavesien nykytilaselvitys.

Ohjelmassa on esitetty tehtäväksi verrattain monipuoliset selvitykset kohdealueen nykytilasta. Hyvin toteutettuina ne luovat ympäristökeskuksen käsityksen mukaan suhteellisen hyvän perustan hankkeen vaikutusten arvioinnille, toteutuksen suunnittelulle sekä toiminnan vaikutusten seurannalle.

Kuten jo aikaisemmassa lausunnossa on todettu hankkeesta vastaavan tulee huolehtia siitä, että esitetyt selvitykset toteutetaan asianmukaisesti. Laadittavassa arviointiselostuksessa ja/tai sen liitteissä olevissa raporteissa tulisi olla perusteellinen kuvaus siitä, miten ja missä laajuudessa nykytilaselvitykset on tehty ja tulokset käsitelty. Selvitykset tulee tehdä tieteellisin kriteerein joko standardoituja tai yleisesti hyväksyttyjä hyvin dokumentoituja menetelmiä käyttäen.

Perustilaselvityksissä tulee kiinnittää huomiota myös mm. alueen poronhoitoon, virkistyskäyttöön ja riistalintuihin ja yleensä riistaan liittyviin selvityksiin. Luonnontuotteiden ja ravintoketjua huippua edustavien eliölajien nykytilan selvitykset (metallipitoisuudet) ja maaperän geokemialliset selvitykset kuuluvat keskeisenä osana perustilaselvityksiin.

Ohjelmassa ei ole pohdittu pohjaeläinselvitysten tarpeellisuutta tai selostettu jo tehtyjä selvityksiä. Ohjelmassa viitataan vuonna 1996 tehtyyn pohjaeläintutkimukseen (Heino et al. 1998). Tutkimus on kuitenkin lähes kymmenen vuotta vanha, joten se olisi hyvä uusida. Myös biologisen materiaalin keräämistä Saiveljärvestä ja Satojärvestä tulisi harkita vedenlaatuaineiston rinnalla.

Kesällä 2004 tehtyjä sähkökoekalastuksia tulee täydentää, sillä korkeat virtaamat haittasivat tuolloin tehtyjä koekalastuksia. Kalataloudellisten vaikutusten arvioimiseksi tulee selvittää Mataraojan merkitys taimenen ja harjuksen lisääntymisalueena (ks. Lapin TE-keskus, kalatalousyksikön lausunto).

Ympäristövaikutukset ja niiden arvioinnin menetelmät

Ohjelmassa on esitetty selvitettäväksi hyvin olennaisia ja tärkeitä vaikutuksia ja verrattain laaja-alaisestikin. Puutteena on kuitenkin se, että käytettävät arviointimenetelmät ovat monelta osin kuvattu kovin yleispiirteisesti. Kuvauksen perusteella on vaikea päästä käsitykseen, miten ja missä laajuudessa arviot on tarkoitus käytännössä toteuttaa. Tällöin on myös vaikea arvioida tehtävien arviointien riittävyttä ja käytettävien menetelmien soveltuvuutta. Tämä sama puute tuotiin esiin jo aikaisemmassa lausunnossa.

Laadittavaan arviointiselostukseen ja/tai sen liitteenä oleviin raportteihin tulee sisällyttää yksityiskohtainen kuvaus siitä, miten ja missä laajuudessa vaikutusarviot on tehty ja tulokset käsitelty.

Ohjelmassa tulee arvioida myös vaikutukset alueen kalastukselle, metsänhoidolle, poronhoidolle ja alueen luonnonvarojen muulle käytölle. Kalataloudellisten vaikutusten arvioinnissa oleellista on mahdollisten raskasmetallien ja muiden haitallisten aineiden vaikutukset kalojen käyttökelpoisuuteen ihmisravintona ja suorat vaikutukset kalastoon ja kalojen lisääntymiseen (ks. Lapin TE-keskus, kalatalousyksikön ja maaseutuosaston lausunnot).

Vaikutusalueen rajausehdotus

Ohjelman mukaan vaikutusalueen raja on tehty hankkeelle laadittujen alustavien aluesuunnitelmien ja muilta kaivoksilta (mm. Pahtavaara ja Pyhäsalmi) saatujen kokemusten perusteella. Aluerajausta ei ole muutettu aikaisempaan ohjelmaan verrattuna vaikka hanke on oleellisesti suurentunut, esim. malmin kokonaistuotanto kymmenkertaistuu aikaisempaan verrattuna, tuotantoaika pitenee jne. YVA-selostuksessa tulee kiinnittää huomiota aluerajausten perusteisiin. Vaikutusalueen rajaukset tulee tarkentaa, kun varsinainen arviointi on tehty.

Suunnitelma osallistumisen järjestämiseksi

Ohjelmassa esitettyä suunnitelmaa arviointimenettelyn osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista voidaan pitää riittävänä. Tulee kuitenkin korostaa, että ohjausryhmä ei tee vaikutusten arviointia kuten on esitetty esim. kohdassa 9.17 Maisema. Vaan arvioinnin suorittaminen on asiantuntijoiden tehtävä.

Raportointi

Ohjelman raportoinnin selkeä puute on ollut, ettei ohjelmassa ole tuotu esiin sitä millä tavoin huomattavasti laajentunut hanke on otettu huomioon uudessa ohjelmassa. Myöskään sitä ei ole tuotu esille, mitkä ovat ne selkeät ja keskeiset eroavaisuudet ja muutokset verrattuna aiemmin jätettyyn ohjelmaan. Ohjelmaan tutustumisen kannalta ja selkeän kokonaiskuvan kuvan saamiseksi em. asiat olisi voinut tuoda esiin esim. omana kappaleena. Nyt ohjelmia joutuu lukemaan rinnan, vertaa-

maan ja etsimään mahdolliset muutokset ja eroavaisuudet. Mikä on ollut kovin työläs ja aikaa vievä tapa tutustua uuteen ohjelmaan.

Johtopäätökset

Arviointiohjelman voidaan katsoa täyttävän ympäristövaikutusten arvioinnista annetun asetuksen 11 §:ssä esitetyt vaatimukset edellyttäen, että ohjelmaa toteutettaessa ja arviointiselostusta laadittaessa otetaan huomioon edellä referoidut lausunnot ja yhteysviranomaisen lausunto sekä aiemmasta YVA-ohjelmasta 14.3.2005 annettu yhteysviranomaisen lausunto ja siinä referoidut lausunnot.

LAUSUNTOJEN JA MUISTUTUSTEN NÄHTÄVILLÄ OLO

Tämä yhteysviranomaisen eli Lapin ympäristökeskuksen lausunto on nähtävillä arviointimenettelyn ajan seuraavissa paikoissa:

Sodankylän kunta, kunnantalo, Jäämerentie 1, 99600 Sodankylä
Lapin ympäristökeskus, Hallituskatu 3, 96100 Rovaniemi

Lausunto on nähtävillä myös Lapin ympäristökeskuksen internet-sivuilla osoitteessa: <http://www.ymparisto.fi> >alueelliset ympäristökeskukset >Lapin ympäristökeskus >ympäristönsuojelu >ympäristövaikutusten arviointi >vireillä olevat YVA-hankkeet >Kevitsan kaivoshanke, Sodankylä

Lapin ympäristökeskus toimittaa hankkeesta vastaavalle Scandinavian Gold Ltd:lle kopiot arviointiohjelmasta annetuista lausunnoista ja kannanotoista. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Lapin ympäristökeskuksen arkistossa.

Ympäristönsuojelupäällikkö

Tiina Kämäräinen

Ylitarkastaja

Sakari Murtoniemi

SUORITEMAKSU

2542 €

Alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista annetun ympäristöministeriön asetuksen (17.12.2003/1237) mukaan YVA-laissa tarkoitettu arviointiohjelmasta annettavan yhteysviranomaisen lausunnon maksu on 3910 €. Maksu peritään 35 % taulukon mukaista maksua alempana, jos asian käsittelyn vaatima työmäärä on taulukossa mainittua työmäärää pienempi. Maksu on tässä tapauksessa 2542 €. (Hkp-tili 354021152/M10/3012/53/MT3).

LIITTEET Suoritemaksua koskeva oikaisuvaatimusohje.
Annetut lausunnot ja mielipiteet.
Yhteysviranomaisen lausunto Kevitsan kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunto on annettu 14.3.2005.

TIEDOKSI (liitteenä yhteysviranomaisen lausunto aikaisemmasta Kevitsan kaivoshankkeen ympäristö vaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunto annettu 14.3.2005).

Sodankylän kunta
Kauppa- ja teollisuusministeriö/kaivosasiat
Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Turvatekniikan keskus/kaivosasiat
Lapin liitto
Lapin lääninhallitus
Lapin TE-keskus, kalatalousyksikkö
Lapin TE-keskus, maaseutuosasto
Lapin TE-keskus, työvoimaosasto
Lapin TE-keskus, yritysosasto
Tiehallinto, Lapin tiepiiri
Geologian tutkimuskeskus, Rovaniemi
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
Metsähallitus, Rovaniemi
Metsähallitus, Itä-Lapin alue
Lapin maakuntamuseo
Kemijoki Oy
Lapin luonnonsuojelupiiri
Paliskuntain yhdistys
Oraniemen paliskunta
Koivuaho Asko